

A Magyar Hadtudományi Társaság 2011. évi küldöttgyűlése

Felházi Sándor, levezető elnök a napirendi pontok ismertetésével nyitotta meg 2011. március 25-én a társasági élet szempontjából legjelentősebb rendezvényét. A tanácskozás keretében a küldöttek először meghallgatták a Társaság elnökének szóbeli kiegészítését az előzetesen írásban közreadott beszámolóhoz. Ezután – a bizottsági elnökök szóbeli kiegészítéseinek elhangzása után – a Felügyelőbizottság és az Etikai Bizottság jelentéseinek vitája és elfogadása következett. Az utolsó napirendi pont keretében a küldöttek a Társaság 2011. évi munkatervét és a határozati javaslatokat vitatták meg és hagyták jóvá.

* * *

Nagy László, az MHTT elnöke, úgy vélekedett, hogy az elnökség beszámolója kellően alapos és kimerítő, ezért azt csak nagyon röviden kívánja kiegészíteni.

„*Méltán vagyunk büszkék a Hadtudomány jubileumi számára, amelynek legnagyobb érdeme, hogy óriási erőfeszítéssel ugyan, de minden szakosztálytól sikerült „behajtani” a bemutatkozást*” – kezdte mondandóját az elnök. Elégedtségének adott hangot a jubileumi közgyűlést illetően is, bár elmondása szerint azon a tagságnak mindössze harmindegyede vett részt.

Jogos az Etikai Bizottság azon megállapítása, miszerint erkölcsileg is kifogásolható, ha egy szervezeti egység nem készíti el határidőre írásos beszámolóját. Március 11-edikéig tíz szakosztály és egy területi tagozat nem adott le beszámolót; a szakosztályok jelentős része nem adta meg időben a jelen rendezvényre delegált küldötteinek névsorát; a beszámolási időszakban meghirdetett négy elnökségi ülés közül három a meghirdetett időpontban nem volt határozatképes, vagyis az elnökségi tagok nagyobbik része nem jelent meg – sorolta a problémákat az előadó. Mindezek tükrében az Etikai Bizottságnak meg kellene vizsgálnia a krónikusan passzív szervezeti egységek és azok elnökségei rendszeres távolmaradásának, tétlenkedésének körülményeit.

A beszámoló tartalmazza a Társaság és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem közötti együttműködési szerződés február 23-ai aláírásának tényét. Erre valójában akkor nem került sor a szenátus zsúfolt programja miatt. Módosított tervek szerint a szerződés aláírása a szenátus március 30-ai ülésén történik meg. A pontatlanságot személyesen kér elnézést a küldöttgyűlés résztvevőitől.

A küldöttgyűlés elnöksége

A beszámoló említi a stratégiai bizottság tevékenységét és annak javaslatait, amelyeket a küldöttgyűlés tavaly ilyenkor elfogadott. Utóbbiakat illetően – úgy tűnik – a küldöttgyűlés elhamarkodottan foglalt állást, ezért kell most visszatérni a témához. Ilyen jelenség már máskor is előfordult. A dolog tanulsága, hogy az elnökségnek a továbbiakban sokkal egyértelműbben kell megfogalmaznia előterjesztendő határozati javaslatait, mivel a küldöttgyűlés nem igazán alkalmas fórum a részletekbe menő vitákra. Éppen ezért tartalmazza a jelenlegi beszámoló a határozati javaslatok szövegszerű megfogalmazását is.

A stratégiai bizottság a szakosztályokat illetően úgy vélekedett, hogy azok száma indokolatlanul nagy, így a Társaság tudományos tevékenysége szétaprózódik. Az elnökség viszont megállapította, hogy a szakosztályok egyesüléséhez nincs szükség az alapszabály módosítására. A közelmúltban két alkalommal történt meg hasonló profilú szakosztályok összeolvadása. Ilyen volt a hadműveleti-harcászati és a hadászati kérdésekkel foglalkozó szakosztályok egyesülése, illetve a logisztikai és a védelemgazdasági szakosztályok összeolvadása. Vannak más, összevonásra alkalmas szakosztályok is, például a nemzetbiztonsági és a hírszerzés-történeti szakosztály, vagy a csata- és hadszíntér-kutató szakosztály egyfelől és a hadtörténeti szakosztály másfelől.

Egy másik gondolat szerint a több szakosztály léte több szerepvállalási lehetőséget rejtene magában és több választott vezetőségnek adna alkalmat a tényleges tevékenységre. A hivatkozott statisztikák azonban azt mutatják, hogy a lehetőség nem mindenütt párosul felelősséggel.

Az Intéző Bizottság minden rendezvényén foglalkozik egy-egy szakosztállyal, amely találkozók formája a beszélgetés, tartalma pedig a kölcsönös tájékoztatás. A jelen ciklusban már csak hét szervezeti egység van hátra e sorozatban, utána pedig – a szándékok szerint – előlről kezdődnek a beszélgetések.

A stratégiai bizottság leginkább vitatott javaslata a társadalmi elnök intézményével kapcsolatos kezdeményezés. A Társaság elnökeként inkább támogatja, mint ellenzi a változtatást, de az elnökségen belüli vita azt jelzi, hogy egyelőre nem érett meg a helyzet ennek a tisztségnek az intézményesítésére. Így pedig a határozati javaslatban megfogalmazott halasztás nem időhúzás, hanem „... a józan megfontolás, az alapos előkészítés diadala a meggondolatlan és előkészítetlen újításokkal szemben”.

Ami a honlapot illeti, rövidesen felkerül a szakosztályi elnökök – és ahol ez ismert, a titkárok – névsora húsz évre visszamenően. A honlapon további újszerű információk is találhatóak. Ilyenek a kapcsolódó szervezetek linkjei. Ez egy olyan, folytonosan bővíthető lista, amely elkészítésének nincs végső határideje, de az első lépéseket megtették. Olvasható egy-egy rövid értékelés a Honvédelmi Minisztérium vezetőinél tett látogatások tapasztalatairól. A legközelebbi jövőben felkerülnek az együttműködő partnerekkel aláírt megállapodások szövegei.

A *Mindenki hadtudománya* címet viselő előadás-sorozat egy kísérlet a tíz évvel korábban szervezett szabadegyetemi esték felújítására. Március 10-én e tekintetben is megtörtént az első lépés: előadás hangzott el az információs hadviselés témaköréből, amiért köszönet illeti *Haig Zsolt* és *Kovács László* tagtársakat. Az első tapasztalatok sajnos lehangolóak, méltatlanul alacsony volt a rendezvény látogatottsága. A tanulság: meg kell találni a közönség megszólításának célszerű módját és formáját. A következő előadásra április 14-én kerül sor, témája pedig a hadtudomány új kutatási területei.

Néhány gondolat az elismerésekről. *Turcsányi Károly* Tanárky-díjat, *Bognár Károly* életmű-díjat vehetett át tavaly november 17-én, a jubileumi közgyűlésen. Ugyanitt miniszteri szintű elismerést és emléktárgyat adtak át *Csery-Szűcs Péter* és *Gruber Nándor* tagtársainknak. 2011. május 21-ére visszaigazolták *Szilágyi Tivadar* és *Varga Imre*

Elismerések átadása

miniszteri szintű elismerését. Három idős tagtársat: *Horváth Istvánt*, *Báthy Sándort* és *Lánszky Jánost* az elnökség „nyugdíjas” elismerésre terjesztett fel. Végül, a sokéves hagyományoknak megfelelően, az elnök elismerő oklevelet adott át *Krizbai Jánosnak*, *Madaras Péternek*. Hasonló módon ismerték el *Bita Róbert* és *Juhász József* munkáját is, akik a mai rendezvényen nem tudtak részt venni.

Fodor Péter, gazdasági elnökhelyettes, kiegészítésével, miszerint a Társaság anyagi helyzete rendezett, a küldöttgyűlés egyhangúan elfogadta a beszámolót.

* * *

Csontos András, a *Felügyelő Bizottság* elnöke arról adott számot, hogy a bizottság a Társaság alapszabálya szerint végezte munkáját és rendszeresen képviseltette magát az elnökségi üléseken. A stratégiai bizottság előterjesztését megvitatták és azzal kapcsolatban osztják az elnökség álláspontját. A Társaság közhasznú működésének ellenőrzései során szabálytalanságot nem tapasztaltak. Számviteli tekintetben nem fordult elő rendellenesség. A beszámolót a Felügyelőbizottság előzetesen megismerte, annak tartalmával egyetért.

A küldöttgyűlés egyhangúlag elfogadta a Felügyelő Bizottság jelentését.

* * *

Az *Etikai Bizottság* nevében *Gligor János* ismertette az írásos előterjesztés kiegészítését. Eszerint a tárgydőszakban a bizottsághoz etikai vétségre utaló bejelentés nem érkezett, eljárás lefolytatására nem volt szükség. A Társaság tagjai elfogadják és magukra nézve kötelezőnek tartják a tudományos munkára vonatkozó etikai normákat. A bizottság folyamatosan együttműködött a Társaság vezető szerveivel, képviselői rendszeresen részt vettek az elnökség és az intézőbizottság ülésein, javaslataikkal igyekeztek segíteni azok munkáját. A bizottság jónak és szükségesnek tartja, hogy a szakosztályok időközönként beszámoljanak munkájukról. Amennyiben ezekből az etikai szempontok kimaradnak a jövőben, ezt észrevételezni fogják. Sajnálatos, hogy vannak olyan szakosztályok, amelyek eddig nem vállalták a beszámolót, sőt, írásos érté-

A vita

kelést sem készítettek. Ez a magatartás nemcsak szakmai, hanem erkölcsi értelemben is kifogásolható. Amennyiben az alapszabály módosul, az Etikai Bizottság tevékenységének szabályozását illetően megteszik javaslataikat. Ami egyes szakosztályok passzivitását illeti, bizottsági ülésen kívánnak foglalkozni a témával.

A vita során, hozzászólásként felmerült, hogy az Etikai Bizottság számoltassa be azokat a szakosztályokat, amelyek jellemzően passzívak, nem tesznek eleget beszámolási kötelezettségeiknek. Továbbá, hogy a nem működő szakosztályok munkáját, jogosultságait elnökségi hatáskörben fel kellene függeszteni, esetleg azokat meg kellene szüntetni.

A vitát követő szavazás nyomán az Etikai Bizottság beszámolóját a küldöttgyűlés elfogadta.

* * *

Negyedik napirendi pontként a küldöttgyűlés a munkatervet és az annak részét képező pénzügyi tervet tárgyalta meg.

Hozzászólás keretében felmerült, hogy nem szerencsés, ha a pénzügyi beszámoló a márciustól márciusig terjedő időszakot tekinti át, miközben a naptári év januárban kezdődik. Továbbá, hogy célszerű lenne évenként összevonni és felkészíteni a szakosztályi titkárokat az éves munkáról szóló beszámoló összeállítására, valamint a tapasztalatok kicserélésére.

A felvetésekre az előterjesztők nevében *Nagy László* válaszolt. Elmondta, hogy nincs elvi akadálya annak, ha a pénzügyi tervhez igazodik a munkaterv, vagy fordítva. Mindkettőnek vannak előnyei és hátrányai. A munkatervet azonban nem igazán lehet naptári évhez kötni. A beszámoló úgy készül, hogy azt előzetesen megvitatja az Intéző Bizottság, valamint az Elnökség és mindenütt 2–3 hetet kell arra szánni, hogy a testületek tagjai megismerhessék azok tartalmát. Így már szeptemberben el kellene kezdeni az előkészületeket a januári küldöttgyűlésre. Pénzügyi vonatkozásban tulajdonképpen két küldöttgyűlés közötti időszakra lehet beszámolni. Egyébként valójában a pénzügyi tervek sem januártól januárig terjednek, mert mindig kérdéses például, hogy a Honvédelmi Minisztérium kilátásba helyezett támogatása ténylegesen mekkora összeget jelent. Ha az összeg kisebb a szokásosnál és ez csak áprilisban vagy májusban derül ki, akkor megrendülne a jóváhagyott munkaterv. A titkárok évenkénti összevonására vonatkozó kezdeményezéssel egyetért és ígéri, hogy erre a vezető testületek visszatérnek. Javasolja, hogy bár az előterjesztés szövegében ez még nem szerepelhet, abba értsük bele a titkárok összevonását is.

* * *

A tanácskozás a beszámoló utolsó két lapján szereplő határozati javaslatok egyenkénti vitára bocsátásával és megszavazásával folytatódott. (Értelemszerűen az eddigiek során már elfogadott javaslatokra a végszavazásnál már nem tért vissza a küldöttgyűlés.) A levezetőelnök által szó szerint ismertetett javaslatokat illetően a következő határozatok születtek:

A küldöttgyűlés tudomásul vette, hogy a stratégiai bizottságnak a társadalmi elnök választásáról és az alapszabály ennek megfelelő módosításáról szóló, a 6/2010. évi küldöttgyűlési határozattal elfogadott ajánlását az elnökség megvizsgálta és

jelenleg nem javasolja. Felkéri az intézőbizottságot, hogy az anyagot a soron következő tisztújításra készítse elő.

A küldöttgyűlés tudomásul vette, hogy a Társaság szervezeti szétaprózottsága felszámolását szolgáló szakosztályi egyesüléseknek nincs adminisztratív akadály. Felkéri az elnökséget, hogy ajánlásokkal segítse az erre irányuló munkát.

A Társaság likviditásának megőrzése érdekében a küldöttgyűlés felkéri az intézőbizottságot, hogy – együttműködve a felügyelőbizottsággal – a következő elnökségi ülésig rögzítse a gazdálkodási utasításban a folyószámlán mindenkor tartandó minimális összeget és az ahhoz kapcsolódó utalványozási rendet. A módosított gazdálkodási utasítást mutassa be az elnökségnek.

A küldöttgyűlés a Társaság alkalmazottjai díjazásának kérdéseit 2011. március 25-ei hatállyal saját hatásköréből az elnökséghez delegálja. Az elnök díjazásának megállapítása továbbra is a küldöttgyűlés hatáskörében marad.

A küldöttgyűlés elfogadta, hogy a szakosztályok 2011-ben is a megelőző évi tagdíjbevételeik 25%-ának szabad felhasználásáról rendelkezhetnek.

A küldöttgyűlés tudomásul veszi a 2010. évi közhasznúsági beszámolót, amely szerint a Társaság 8 365 000 forint bevétellel és 9 743 000 forint kiadással és –1 378 000 forint pénzügyi eredménnyel zárta az évet. Ugyanakkor tudomásul veszi, hogy a Társaság hitelt nem vett igénybe. (Megjegyzés: a „veszteség” abból származik, hogy a Társaság előre fizetett ki bizonyos, egyébként később esedékes tételeket.)

A küldöttgyűlés egyetért azzal, hogy a Társaság 2011. évi őszi központi rendezvényét *A katonai pálya a közszolgálati reformok tükrében* munkacímmel, a Honvédelmi Minisztériummal és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel közös szervezésben valósítsa meg.

A küldöttgyűlés a Társaság tagsági díját 2012. január 1-jétől az aktív dolgozók esetében 5000 Ft/év, a nyugdíjasok és tanulók esetében 2500 Ft/év mértékben állapítja meg.

A küldöttgyűlés elfogadta, hogy a Társaság csatlakozzon a 2011. évi március 30-án megtartott, *Civil szervezetek az európai biztonságért* című civil konferencia nyilatkozatához.

* * *

Ezzel a küldöttgyűlés érdemi munkája lezárult. Zárásképpen *Nagy László*, az MHTT elnöke, a rendszeresen mulasztó szakosztályokkal szembeni eljárásokkal összefüggésben arra hívta fel a küldöttek figyelmét, hogy a mulasztók is jobbak, mint a semmilyenek. *„Ne szüntessünk meg tehát szakosztályt, ha ez elkerülhető, inkább kezeljük úgy azokat, hogy átmenetileg felfüggesztették tevékenységüket!”* – javasolta az elnök. Végezetül arra kérte a küldötteket, hogy tekintsék kötelességüknek szakosztályuk tagjainak tájékoztatását a következő szakosztályi rendezvényen a küldöttgyűlés munkájáról.